

Noahs Ark

Solkollen

Årsplan
2024-2025

Innholdsfortegnelse

side 03 - Velkommen til Læringsverkstedet

side 04 - Om barnehagen

side 05 - Barnehagens verdigrunnlag

side 06 - Vår pedagogikk

side 07 - Det pedagogiske treet

side 08 - Hjertekultur

side 09 – Psykososialt årshjul

side 10 – Gylne hverdagsøyeblikk

side 11 - Læringsverkstedets fokusområder

side 12 – Noahs Arks satsningsområder

side 13 - Lek

side 14 – Omsorg, læring og danning

side 15 – Våre læringsvenner og fagområdene

side 16 - Våre læringsvenner og fagområdene

side 17 – Et godt måltid

side 18 - Solkollen

side 19 – Barns medvirkning

side 20 - Foreldresamarbeid

side 21, 22 - Overganger

side 23 – Pedagogisk virksomhet

side 24 - Arbeidsmåter

side 25 - Progresjonsplaner

side 26 - Tilrettelegging

side 27 - Årshjul

side 28 – Bakgrunnsdokumenter

Velkommen til Læringsverkstedet

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Leken og lekens egenverdi er sentralt i arbeidet med å skape en god barndom for alle barn. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside: <https://laringsverkstedet.no>

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. I Læringsverkstedets barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at hvert enkelt barn skal kjenne seg betydningsfulle i fellesskapet, og at de skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

Vi jobber systematisk med lekemiljø og voksenrollen. Voksne skal være veiledere i leken, ambisiøse på barnas og sine egne vegne og sette tydelige grenser samtidig som de viser omsorg for hvert barn. Gjennom Solkollen-konseptet hjelper vi de viktigste grunnverdiene til å vokse. Ved å både være opptatt av barns utvikling og foreldresamarbeid skaper det et trygt psykososialt barnehagemiljø for alle.

Våre verdier:

Leken og ambisiøs

Vi byr på oss selv og har det moro.
Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vår visjon

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse!

Våre verdier:

Raus og tydelig

Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre

Noahs Ark Solkollen

Læringsverkstedet Noahs Ark Solkollen er en 3 avdelings barnehage, som kan ta imot opp til 62 barn. Avdelingene er aldersinndelt og opererer med små grupper gjennom dagen. Vi er opptatt av kultur, kreativitet og det kristne budskapet med fokus rundt grunnverdiene, med en filosofisk tilnærming som gjør at barn selv kan reflektere og finne frem til svar de føler er riktig for seg, etter egen modning og alder. Vi har et moderne bygg og et stort og variert uteområde. Nærmiljøet byr også på opplevelsesmuligheter, med skogsområder, gårder og Granholmen som nærmeste nabo.

I 2009 åpnet vi Kulturbarnehagen Noahs Ark i nytt bygg på Åsane. Bygget er arkitekttegnet og funksjonelt tilpasset barnehagedrift og for det som er vår fundamentale satsning – nemlig kulturformidling. Vi gikk fra å være en menighetsbarnehage, som tidligere lå i Lindgårdsgate i sentrum, til å nå å være en del av Læringsverkstedets Solkollen-konseptet. Noahs Ark Solkollen har utvidet kristen formålsparagraf, grunnleggende verdier er det barnehagen er bygget opp rundt. Vi jobber konkret med kristen formidling, men barnehagens visjon går også gjennom estetiske aktiviteter.

I 2019/20 implementerte vi Kari Pape`s teorier og arbeidsmetoder fra «Fra plan til praksis» for å styrke lek og relasjonsarbeidet gjennom en prosessorientert plan som inneholder konkrete mål og delmål. Planen er et refleksjonsverktøy for alle ansatte. Planen vil kunne utvides med nye elementer som har betydning for arbeidets progresjon.

I 2019 fylte Kulturbarnehagen Noahs Ark 10 år, dette ble markert i en feiring med barn, foreldre, ansatte og gjester som har vært med å sette sitt preg på barnehagen.

Oktober 2023 ble barnehagen kjøpt opp av Læringsverkstedet og vi skiftet navn til Læringsverkstedet Noahs Ark Solkollen barnehage as, dette er en fersk endring og vi er helt i starten av prosessen med å bli en del av Læringsverkstedets mange barnehager. Vi gleder oss til å bli en del av Læringsverkstedet og finne vår plass i et større miljø.

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven 2021, § 1, Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barn- og ungdommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid.

Disse er:

- Demokrati
- Mangfold og gjensidig respekt
- Likestilling og likeverd
- Bærekraftig utvikling
- Livsmestring og helse

Formål med barnehagens årsplan:

- Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes.
- Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.
- Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.
- Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon:

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet. Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen.
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

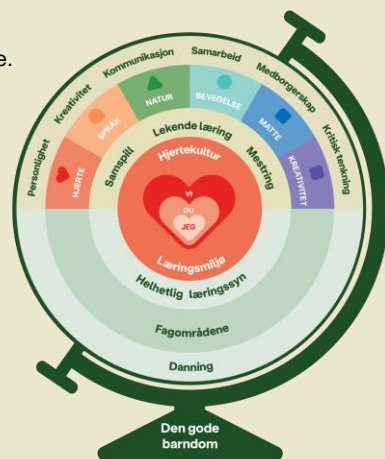
Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Vår Pedagogikk

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer. Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig læringssyn. Med Hjertekultur og Lekende læring, samspill og mestring, ivaretar vi barnehagens samfunnsmandat (Lov om barnehager, 2021) og rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse. Omsorg og lek, læring og dannelse er svært viktige elementer i grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk. Modellen «Globusen» symboliserer at «Den gode barndom» inneholder omsorg og lek, læring og dannelse.

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv.

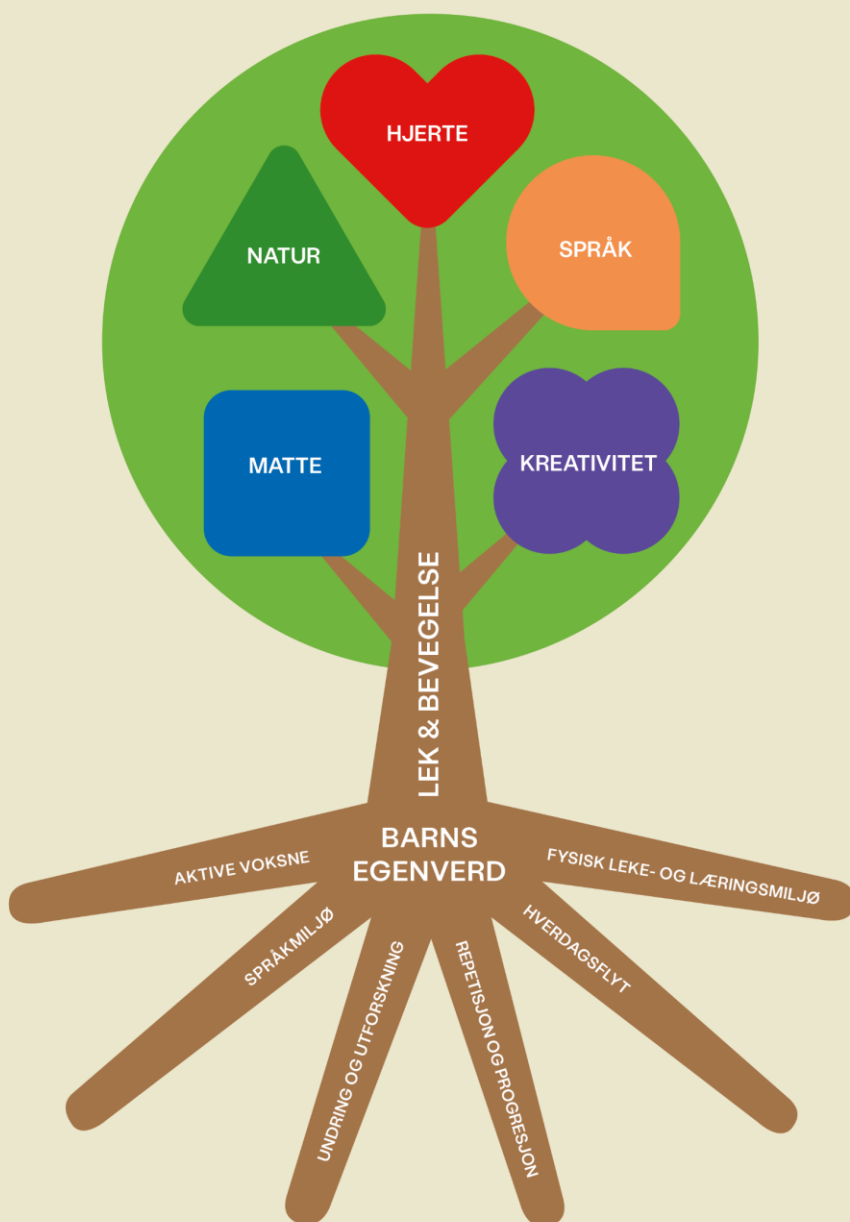
Barnehagen er en del av Læringsverkstedets pedagogiske plattform, hvor barnets egenverd er kjernen. Læringsverkstedets kjerneverdier sammenfaller godt med barnehagens tidligere verdier. Vi legger spesielt vekt på å se hvert enkelt barn. Nærhet, gode hender, lyttende ører og et trygt fang er noe vi tilstreber å gi hvert enkelt barn. Vi vil hjelpe barnet inn i lek med andre, støtte barnets undring og skaperglede, slik at det kan utvikle seg og bli den beste versjonen av seg selv. Hjertekultur og inkludering er det viktigste i vår pedagogiske plattform. Vi bruker aktivt Trygghetsirkelen (COS) for å øke barnets selvfølelse og egenverd. Vi vil være en trygg havn og sikker base for barnet slik at det kan utforske og lære. Barnets initiativ og utforskning er nøkkelen til ny læring for barna.

Det pedagogiske treet

Vår modell, som vi kaller det pedagogiske treet, sier noe om innholdet i barnehagen, gir en ramme for det pedagogiske arbeidet og konkretiserer og beskriver viktige sammenhenger mellom barns trivsel, utvikling og læring.

Barns egenverd er kjernen i vår pedagogikk og står sentralt i alt vårt arbeid. Hvert enkelt barn er kompetent og har iboende ressurser som skal få komme til uttrykk og utvikles i barnehagen. Barns egen nysgjerrighet og undring legger grunnlaget for livslang læring. Barn skal støttes og oppmuntres til å uttrykke seg, bli synlig og ha rom for medvirkning. Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle voksne.

Med **lekende læring, samspill og mestring** skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv. Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg, stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre egne erfaringer. Leken skal vies stor plass i vårt pedagogiske arbeid.

Hjertekultur

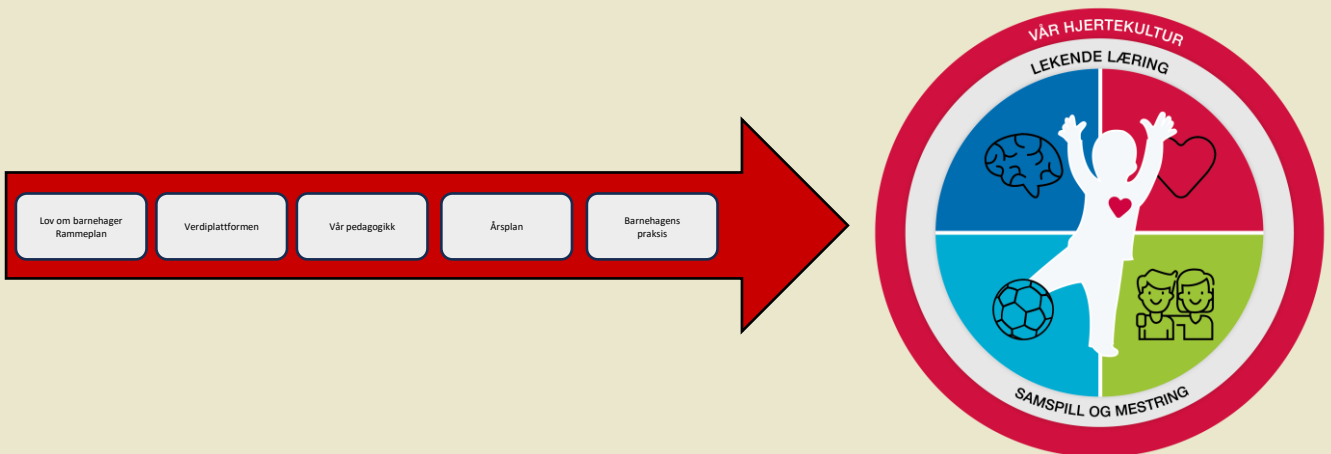
Vår hjertekultur skal være en rød tråd i arbeidet.

Hjertekulturen i Læringsverkstedt utgjør en viktig del av læringsmiljøet som hvert enkelt barn møter i barnehagen. Utvikling, lek, læring og trivsel kommer som et resultat av godt læringsmiljø i barnehagen.

Målet med hjertekulturen er å skape en varm og inkluderende barnehage, der alle barna får gode muligheter til å utvikle seg sosialt, gjennom lek og samspill. Innenfor en slik kultur ser vi at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre. Barna skal få oppleve å føle seg verdifulle gjennom å bli sett, forstått, respektert og få hjelp og støtte til det de har behov for.

«Hjertekultur» kan defineres som; «en atmosfære der alle blir inkludert, og har omsorg for hverandre».

I Læringsverkstedet sine barnehager skal hensynet til barnets beste alltid komme først, og som ansatt i Læringsverkstedet skal vi alltid ha barnet i fokus.

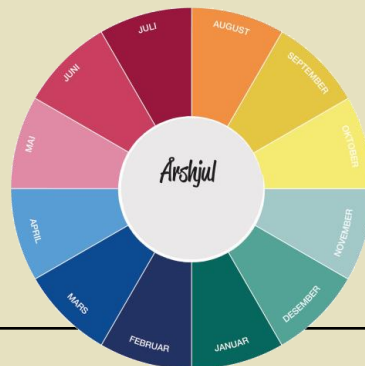
Alle som arbeider i barnehagen skal jobbe forebyggende med det psykososiale barnehagemiljøet og har plikt til å gripe inn ved krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering. Plikten til å gripe inn inntreer umiddelbart ved krenkelser, mens aktivitetsplikten handler om å følge opp tilfeller der ett eller flere barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. I Noahs Ark Solkollen har vi prosedyrer som settes inn når aktivitetsplikten utløses, der plikter, oppgaver og ansvar er beskrevet, arbeidet innebærer å undersøke, følge opp og sette inn tiltak i samarbeid med foreldre.

Barnehagens kvalitet er ferskvare og noe vi må jobbe med hver dag. Å møte barna der de er og opprette gode relasjoner er verdifullt for at barnas egenverd blir i fokus og ivaretatt. Vi ønsker å gi barna den emosjonelle støtten som de trenger for lære seg å håndtere egne følelser. Det er helt ok å være trist, å være sint osv. - at barna blir kjent med hele følelsesspekteret sitt. Vi har fokus på sosial kompetanse nedfelt i våre planer. Dette er noe vi jobber med året rundt men har også ekstra på temahjulet vårt i tilvenningsperioden og i januar og februar.

Noahs Ark Solkollen har et eget årshjul som skal bidra til aktiviteter som forebygger og som fordeler ansvar ut i barnehagen.

Psykososialt årshjul

Måned	Aktivitet
August	<ul style="list-style-type: none"> Tilvenning, med fokus på å bli kjent og utveksle forventninger med barn og foreldre Sosial kompetanse som tema
September	<ul style="list-style-type: none"> Tilbakemeldingskultur Gylne øyeblikk – definerte standarder
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> Foreldremøte FN/høst-cafe Relasjonsbarometer Foreldresamtaler
November	<ul style="list-style-type: none"> Foreldresamtaler Foreldreundersøkelsen
Desember	<ul style="list-style-type: none"> Evaluering av psykosos. Arb Forestilling for barna
Januar	<ul style="list-style-type: none"> Plandag – Kapittel 8 og inkluderende lekemiljø Sosial kompetanse som tema Medarbeiderundersøkelse
Februar	<ul style="list-style-type: none"> Sosial kompetanse som tema Foreldremøte
Mars	<ul style="list-style-type: none"> Barnesamtaler og kartlegging Påskefrokost
April	<ul style="list-style-type: none"> Foreldresamtaler Overgangskjema bhg - skole
Mai	<ul style="list-style-type: none"> Evaluering av psykosos. Arb 17. mai feiring m/foreldre - leker
Juni	<ul style="list-style-type: none"> Foreldremøte nye foreldre Sommerfest
Juli	<ul style="list-style-type: none"> Sommerferie

Noah Ark Solkollens satsningsområder

Overgang barnehage – skole

Vi ønsker å gi barna som skal på skolen en god og trygg overgang og har dette som satsningsområde i år. I tillegg til tett samarbeid med hjemmet jobber vi med at barna skal ha en tilhørighet til skolen sin allerede før de starter. Derfor har vi hyppige besøksdager hvor vi blir kjent med skolen men også besøk av skolebarn som har gått i barnehagen før og avdelingsledere og lærere fra 1. klasse. Andre tiltak er beskrevet i «Overganger» på side 21.

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse er viktig verktøy for barn når de skal ferdes i barnehagen og senere i livet. Vi spesielt fokus på sosial kompetanse i august, januar og februar. Da setter vi rutiner, snakker om vennskap, deling, følelser mm. Vi bruker sosial kompetanse pakker som «Nelly og Hamza», «Grønne tanker, glade barn», «Kanin og Pinnsvin» mm. Vi jobber med barns selvfølelse, grenser og prøver å skape robuste barn.

Solkollen og Læringsverkstedets pedagogikk og verdier

Solkollen er Læringsverkstedets konseptbarnehager med Kristen formålsparagraf. Les mer om Solkollen på egen side senere i årsplanen.

Vi skal i løpet av 24/25 jobbe med implementering av Læringsverkstedets pedagogikk og verdier. Dette jobber vi med for å ha en tydeligere LV-profil i barnehagen.

Språk, tekst kommunikasjon

«Barnehage skal være bevist på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling» (RP s 23)

I Noahs Ark skal vi gjennom alle temaene i temahjulet vårt ha fokus på språk, tekst og kommunikasjon. Vi skal bruke bøker, skape tekster og bade barna i språk. Vi skal gjennom progresjonsplaner tilpasse etter barns alder og modenhet.

Lek

Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg og stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre erfaringer på egne læringsarenaer. Barnehagen skal gi rom for barns ulike perspektiver og opplevelsesverdener.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Barn leker for lekens egen del. Leken er derfor den viktigste aktiviteten i våre barnehager, og er selve grunnstammen i alle aktiviteter og i vårt pedagogiske konsept. Lek og læring henger tett sammen, siden barn søker mening i alt de gjør og uttrykker seg gjennom lek.

Alle barn skal inkluderes i lek.

I Noahs Ark mener vi at leken er barns hovedaktivitet og danner grunnlaget for deres sosialisering, utvikling, læring og danning. Barn leker fordi leken er nødvendig for å vokse og utvikle seg. Leken er en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i. Hovedmål: *«Gjennom arbeid med de ulike satsningene skal personalet i samarbeid med foreldrene ivareta barnas lekne verden, den enkeltes behov og mangfoldet i barnegruppa på en trygg og respektfull måte»*

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Barn leker for lekens egen del. Leken er derfor den viktigste aktiviteten i våre barnehager, og er selve grunnstammen i alle aktiviteter og i vårt pedagogiske konsept. Lek og læring henger tett sammen, siden barn søker mening i alt de gjør og uttrykker seg gjennom lek.

Den voksne skal ta hensyn til hvert enkelt barns behov, og tilstrebe inkludering i hele barnehagen, slik at alle føler seg verdsatt og velkommen i fellesskapet. Arbeid med improvisasjon og lek skal gi den voksne kompetanse med verktøy for håndtering av spontane hendelser, endringer og inkludering i ulike lekesituasjoner med barna.

Når barna leker i barnehagen, så bruker de hele kroppen sin, og de utfordrer seg selv til stadig å mestre nye ting. De klatrer, de krabber, de løper, de bygger, inspirerer, samarbeider og deler, og vi voksne skal være der for å støtte barna slik at de får lyst til å mestre nye ting.

Et av våre delmål er at: *«Vi må ha et fysisk miljø som gir rom for variasjon i lek både inne og ute, samtidig som vi har deltagende voksne med et improvisasjonsblikk, som gir tid og plass for leken i et her og nå perspektiv.»*

Personalet skal i denne sammenheng - observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.

- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.
- bygge på kreativitet og lek og være åpne for improvisasjon og barns medvirkning.

Omsorg, læring og danning

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling” (barnehageloven §1, formål, 1 ledd)

Vi skal sørge for at omsorg preger alle situasjoner i hverdagslivet og kommer til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Barnet skal utvikle tillitt til seg selv og andre, skape gode relasjoner, og gradvis ta større ansvar for seg selv og fellesskapet. Det skal oppleve trygghet, trivsel og tilhørighet og personalet skal bygge omsorgsfulle relasjoner i samspillet. I vår barnehage er vi opptatt av å fremme barnets tilhørighet til samfunn, natur og kultur. Det er viktig for oss at barna settes i stand til å kunne ta egne valg, reflekter over egne handlinger og væremåter samt bli en selvstendig deltaker i et demokratisk fellesskap. Vi skal anerkjenne og bekrefte barnets perspektiv og støtte barnets engasjement. Dette ønsker vi å jobbe mot ved bruk av sosial kompetanse materiell som fremmer barnas likeverd. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av.

Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse. Det er viktig at vi er i stand til å introdusere barnet for nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull handling. Barnet skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Det er viktig at vi motiverer og inspirer til læring og lærelyst, gi mestringsopplevelser, gi muligheter for varierte erfaringer, gi passende oppgaver som barna kan strekke seg etter men også mestre.

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold.

Våre læringsvenner og fagområdene

Lek er representert av **Leke-Liv**. Lek=Læring og er overordnet alle fagområdene, enten vi holder på med Matte, Språk, Hjerter, Natur eller Kreativitet. I lek knyttes alle fagområdene sammen. Barna leker seg til erfaringer og kompetanse innen alle områder. Alle barn skal oppleve å være en del av et inkluderende fellesskap i lek. Deltagelse i lek styrker barnas opplevelse av trivsel, egenverd og mestring.

Bevegelse er representert av **Beveg-Else**. Bevegelse dekker rammeplanens fagområdet *Kropp, bevegelse, mat og helse*. Bevegelse, motorikk og kroppsbeheerskelse er en naturlig del av barns hverdag. Gjennom bevegelse opplever barna mestring og de blir kjent med seg selv og sin egen kropp. Beveg-Else oppfordrer de andre læringsvennene til at barna skal bruke kroppen når de skal lære matte, språk osv.

Hjerter er representert av **Hjertrud**. Hjerter er delt inn i tre ulike emner/hjertelag. De tre hjertelagene er "Jeg", "Du", og "Vi". Hvert av de tre hjertelagene tar opp temaer for å styrke barns egenverd, relasjonen til de andre i barnehagen og fellesskapsfølelsen. Hjertelagene formidler de grunnleggende verdiene for samhandling og hva det betyr for barna og fellesskapet. Disse verdiene skal leves ut hver dag og gjennom hele dagen i Læringsverkstedets barnehager. Gjennom arbeidet med hjertelagene utvikles barna, både som enkelt individer og som en betydningsfull del av fellesskapet.

Språk er representert av **Rime-Rolf**. Språk dekker rammeplanens fagområde *Kommunikasjon, språk og tekst* og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagområdet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter. Når barn lærer språk lærer de grunnlaget for å lære.

Matte er representert av **Telle-Tariq**. Matte rommer innholdet i rammeplanens fagområde *Antall, rom og form*. Barnehagens arbeid med fagområdet Matte lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte. Gjennom lek skapes undring og utforskning som gir godt grunnlag for matematiske samtaler. Gjennom lek møter barna matematiske problemstillinger som gir barna et godt grunnlag for videreutvikling av barnas matematiske kompetanse.

Kreativitet er representert av **Farge-Paletta**. Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde *Kunst, kultur og kreativitet*. Kreativitet er et omfattende fagområde og er ofte en del av barnehagens pedagogiske arbeid sammen med andre fagområder.

Natur er representert av **Ute-Mons**. Natur dekker rammeplanens fagområder *Natur, miljø og teknologi og Nærmiljø og samfunn*. Naturen er en fin arena for lek, opplevelser og læring. Arbeid med alle fagområdene kan foregå ute. I vårt fagområde Natur inngår biologi, fysikk, kjemi, zoologi og geologi som viktige temaer barnehagen skal la barna gjøre seg erfaringer med.

Våre læringsvenner og fagområdene

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder. Barns lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene, i tråd med rammeplanens føringer.

Vi legger vekt på å favne alle fagområder så mye som mulig gjennom aktivitetene i barnehagen. Hver uke går hver gruppe på tur. Vi har flotte uteområder som innbyr til lek, utforskning, læring og kreativitet. De voksne er aktive i samspillet med barna, legger til rette for lek og at alle barn skal kjenne seg inkludert.

Gjennom didaktisk planlegging ut fra temahjulet er vi opptatt av å jobbe tverrfaglig og ivareta alle fagområdene uansett tema. Barna skal oppleve kunst og kreativitet, natur, matematikk og tekst, språk og kommunikasjon uansett om temaet er mangfold, eventyr eller nytt liv.

Hjerterud bruker vi i vårt arbeid med hjertekultur og sosial kompetanse som er forankret i temahjulet i faste perioder; ved tilvenning og i arbeidet med bærekraftig utvikling i januar og februar.

Et godt måltid

Et godt måltid - mer enn bare mat

Gjennom mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Rammeplanen (2017).

Læringsverkstedet har utviklet sitt eget matkonsept «Et godt måltid» i samarbeid med Arne Brimi og Ryfylkekokken Frode Selvaag. Samarbeidet med Arne og Frode gir oss kunnskap om nye smaker og matretter, norsk kulturarv, samt den viktige koblingen mellom mat, natur og helse.

Mat er en viktig del av alle kulturer og måltidet gir barn og voksne anledning til å samles i fellesskap rundt bordet. «Et godt måltid» er mer enn mat. Det handler om smak, mattradisjoner og råvarer, men også om matlaging og måltider som pedagogiske aktiviteter som inkluderer og legger til rette for barns medvirkning og deltagelse. I barnehagen er også måltider en viktig arena for arbeid med sosial kompetanse, barns vennskap og forebygging av mobbing. Vi ønsker at barna skal bli glad i mat, våge å teste nye smaker, utvikle nye vaner, oppleve fellesskap, mestring og glede ved å klare selv, samles rundt bordet og dele måltider med andre.

Måltidene er en stor del av dagen i barnehagen. Vi legger til rette for at måltidene skal bli en god opplevelse. Vi jobber med det gyldne øyeblikket: Et godt måltid og lager definerte standarder for dette slik at alle måltidene kan være en god og lærerik situasjon. Alle måltidene bortsett fra frokost får barna i barnehagen, hvor det er opptil 3 varmlunsjer i uka. De som ønsker å spise frokost i barnehagen tar med matboks, noe som også er stas for de barna som er her til frokost. Ettermiddagsmåltidet med knekkebrød og frukt får de servert i barnehagen hver dag. I samarbeid med foreldre, ønsker vi at barna skal bli glad i mat og få variert kost. Ved smørrelunsj og varmmat, rydder barna opp etter seg selv, ved å sortere matavfall og plassere bestikk, kopp og tallerken på tralla. Gleden rundt dette gjør at barna koser seg når de spiser og får en god opplevelse.

For å ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å viske ut forskjellen er barnehagen med på «Søt nok fra før» kampanjen. For å kutte ned på sukker i barnehagen har vi sukkerholdig mat til 3 spesielle anledninger; Karneval, 17. mai og Jul. Bursdagene feires med smoothie, popcorn, selvlaget is og annet godt uten tilsatt sukker. Dere kan bli mer kjent med «Søt nok fra før» ved å følge disse linkene:

Nettsted: [Barnematbyen](#)

Instagram: [Ernæring | barnemat | matglede \(@barnematbyen\)](#) • [Instagram-bilder og -videoer](#)

Solkollen

Læringsverkstedet Solkollen er verdimeisig forankret i kristen tro og tradisjon.

I Solkollen ønsker vi å gi hvert barn opplevelser som gir verdier, erfaringer og retning for resten av livet. Vi jobber ut ifra tanken om at hvert barn er skapt unikt og er verdifulle akkurat slik de er. Denne grunnleggende verdien vil sette spor og påvirke barna gjennom resten av oppveksten.

Målet for Læringsverkstedet Solkollen er å være en del av den gode barndom med forankring i kristne grunnverdier, og et inkluderende og utviklende fellesskap.

I Læringsverkstedet Solkollen får barna:

- Oppleve kristen verdiformidling
- Delta i sang og musikk
- Erfare skaperglede

Barnehagen er knyttet opp til Solkollen-konseptet i Læringsverkstedet. Barnehagen skal være en del av den gode barndommen, med forankring i kristne grunnverdier og et inkluderende fellesskap. Vår barnehage knytter bruk av bibelfortellinger og sosiale temaer sammen gjennom året. Hver måned har vi fokus på en bibelfortelling. Denne blir fortalt på ulike måter, gjennom bilder, tekst, dramatisering og sanger. Vi har ulike aktiviteter som hører til månedens bibelfortelling. Vi legger vekt på at det som formidles knyttes opp mot sosial kompetanse som fremgår av barnehageloven § 1 om å bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. I tillegg lærer barna om kristne høytider og markeringsdager som jul, påske, Kristi himmelfartsdag og pinse. Sang og musikk er en stor del av hverdagen i barnehagen. Vi synger ulike bordvers, men har også fokus på å lære kristne bordvers. «O, du som metter liten fugl..» er blant disse.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Lov om Barnehage §3 , grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1.

Barn ønsker å påvirke egen hverdag og i Læringsverkstedets barnehager skal alle barn få muligheten til å bli sett, hørt og anerkjent. Vi ser på barna som kompetente og bidrar til at alle barn får mulighet til medvirkning og innflytelse.

Gjennom barns medvirkning skal vi voksne legge planer og videreutvikle aktiviteter, slik at alle barn får utfordringer og delaktighet ut ifra sitt behov, sin alder og sine evner.

Vi har i vår definisjon av «barns medvirkning», ønsket at hele personalet skal få si noe om hva de legger i dette begrepet, og så satt det sammen til en helhetlig føring.

I Noahs Ark Solkollen, ser vi på barns medvirkning, som noe mer og noe annet enn kun medbestemmelse.

Med medvirkning tenker vi barns deltagelse ut ifra alder og modning, barn skal få forme og delta i aktiviteter ut ifra egne evner, ønsker og egen kreativitet.

Barn skaper underveis og skal kunne prøve ut og utvikle sine evner i sitt eget tempo. Som voksne skal vi verne, gi rom og motivere barna til å videreutvikle sin spontane nysgjerrighet og ideer. Med trygge, tilstedeværende voksne, som tar ansvar, og setter rammer, skal barna føle frihet til å forme sin egen hverdag. De skal få respons og interesse fra den voksne, på sine ønsker og behov.

Med medvirkning ser vi det som viktig at barn får uttrykke seg, bli sett og hørt og få delta i alle oppgaver i barnehagen, som f.eks. tilberedning av mat, praktisk arbeid, forberedelser, planer m.m. Dette er et kontinuerlig arbeid i den daglige virksomheten, den legges til rette for gjennom standarder som sier at de ansatte skal inkludere og imøtekomme barnas ønsker og egenaktivitet.

Gjennom rettferdig og empatisk holdning hos den voksne, vil barna lære å ta hensyn til hverandre, vise og få respekt.

På denne måten vil alle føle at de er en del av noe viktig og forstå at man kan ha like og ulike meninger og ønsker. Både barn og voksne skal bidra til å skape en likeverdig og respektfull holdning.

Gjennom gode samtaler og samhandling, skal vi lære hverandre å kjenne og forstå, slik at alle våger å være medvirkende, kunne si det man mener og vise den man er.

Barna skal også kunne være med på å påvirke barnehagens innhold, de skal få ta egne valg for aktiviteter, og i dialog/ intervju med voksne kunne gi uttrykk for hva som er bra og mindre bra i barnehagen. Dette gir den voksne et verktøy for videre planer, evaluering og nytt innhold.

Foreldresamarbeid

«Sammen skaper vi en sosial læringsarena som støtter gode spor» er vårt løfte til foreldrene.

Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål. Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom forelderådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen. For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et forelderåd og et samarbeidsutvalg (Lov om barnehager §4).

Vi er opptatt av at både barn og foreldrene skal føle seg velkomne i våre barnehager. De skal møte et kompetent og omsorgsfullt personale. Vi legger til rette for et godt samarbeid, viser foreldrene at vi ønsker å lytte til deres erfaringer, og vi opprettholder en god relasjon.

- HOVEDMÅL: Det skal skapes en forståelse av at vi har en felles omsorgsrolle, hvor begge parter blir sett og hørt.
- DELEMÅL: Vi skal ha en åpen og tydelig kommunikasjon for å skape gode relasjoner til barnets beste.
- DELEMÅL: Vi skal skape en åpen kommunikasjon, med systematiske samtaler om barna - mellom avdelingene, foreldre og pedagogene.

Som foreldre og ansatte i barnehage kan vi ha ulike forventninger til hverandre, noen mer eller mindre enn andre. Personalet jobber stadig med å forbedringer, og forsøker å fange opp foreldrenes behov for informasjon og oppfølging i forhold til deres barn. Den viktigste nøkkelen her er kommunikasjon, at vi snakker sammen, gir beskjeder og følger opp disse. Mye informasjon blir fanget opp i foreldreappen, men vi oppfordrer i tillegg foreldre til å ta kontakt, spørre og å gi tydelige beskjeder, slik at vi og dere vet at ting blir fulgt opp. Informasjon fra oss blir normalt sendt via foreldreappen eller via papir info. i hyllene til barna, det er derfor viktig å følge med på en av disse to stedene. Felles info. kan i tillegg stå på døra til avdeling eller på døra til hovedinngangen i garderoben. Vi har en egen Facebook side som vi oppdaterer innimellom, med bilder og tekst.

Det legges opp til to foreldresamtaler der vi forberedt snakker om barnas utvikling, trivsel, relasjoner og deltagelse i fellesskapet mm, det er her viktig at foreldrene få komme med sine synspunkter og erfaringer rundt sitt barn og at pedagogen lytter og inkluderer foreldrenes informasjon inn i videre arbeid med barna og evaluering av foreldresamtalen. Utover de planlagte samtalen kan både foreldre og pedagogene be om samtaler ved behov. Det er også to foreldremøter i løpet av et barnehageår, der vi både har interne innlegg, men også eksterne små foredrag eller innspill som står i samsvar med det pedagogiske arbeidet vi gjør. For å kunne se helheten i barnehagen blir det også gjort en undersøkelse blant foreldrene. I denne undersøkelsen kan man si noe om hvordan man føler sitt/sine barn trives i barnehagen og hvordan man som foreldre oppfatter virksomheten.

Gjennom foreldremøter og samtaler har man også muligheten til å påvirke og si noe om barnehagens struktur og barnas trivsel. Samarbeidsutvalget som består av foredrerepresentanter valgt i forelderåd under foreldremøte som avholdes hver høst, disse ivaretar foreldres interesse og samarbeidet mellom barnehage og hjem;

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges samarbeidsutvalget.

Dette er temaer/saker samarbeidsutvalget skal behandle:

- saker som er av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet
- fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten

Andre viktige saker som bør behandles i samarbeidsutvalget:

- temaer på foreldremøtene
- konflikter det skal finnes felles løsninger på
- drøfte barnehagens ideelle grunnlag
- drøfte praktiseringen av barnehagens formål
- budsjett
- driftsendringer
- arealutnyttelse
- arrangementer i barnehagen

Overganger

Ny i barnehagen

Det å begynne i barnehagen skal oppleves som en trygg og god start, både i forhold til utvikling av trygghet og tilhørighet. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden. I barnehagen vår er vi opptatt av at barna får mulighet til å gjøre seg kjent med barnehagen i sitt eget tempo. Vi har fokus på god tid, små barnegrupper og voksne som er tilgjengelige og nære.

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

På avdelingen for de yngste har man oppstartsamtaler med alle nye foreldre, disse samtalen handler ofte om barnas bakgrunn, hvilke hensyn som må tas og foreldrenes oppfatning av barna, og deres rolle som foreldre. Avdelingen har i tillegg foreldremøte før sommeren for de barna som skal starte i august, her presenterer man personalet, tema, satsninger og informerer om rutiner og dagsrytme. En viktig del av møtet er å forklare hvordan tilvenningsperioden forløper seg, hvor viktig rollen; foreldre/foresatte har når barna begynner i barnehagen. Alle får tilbud om en besøksdag før sommer og pedagog planlegger oppstart med foreldrene i foreldremøte før sommer.

Vi er opptatt av at barna får mulighet til en lengre tilvenningstid, slik at relasjonene til de ansatte blir gode og tilknytning til fellesskapet blir etablert i samhandling med foreldre. Utøvelse av god og tett omsorg og oppfølging fra de ansatte er med på å skape gode relasjoner. Barna er de som skal bestemme over sine tilknytninger og de voksne tilpasser seg barnets indikasjon for hvem som er den beste voksenrelasjon for seg. I tilfeller der barna har færre sammenhengende oppstarts dager (minimum tre dager) med foresatte, vil tilvenning ofte starte med flere besøksdager i forveien, om mulig. Fokuset i personalet vil tilpasses behov der lengre dager er nødvendig, og pedagog vil gjennomføre flere samtaler med foreldre for å få god informasjon rundt barnet og dens rutiner og behov.

Der man har større rom for tid, vil personalet normalt la barn og foreldre være tilstede i kort tid de første to dagene og deretter øke tidsrommet dag for dag, slik at barna får en myk og trygg økning. Personalet vil i begge tilfeller observere og gradvis tilnærme seg barnet i samhandling med foresatte, der man har lengre tid vil dette strekkes mer utover, og man vil opparbeide relasjonene ved hjelp av foresattes medvirkning over flere dager, noe vi ser skaper raskere tilknytning til personalet og fellesskapet.

Slik gjør vi det:

- Barnet og foreldrene får tilbud om å besøke barnehagen før de begynner.
- Foreldremøte i forkant av oppstarten mellom foreldre og pedagoger/styrer.
- Minst 3 dager tilvenning - avhenger av hvor fort barnet ditt blir kjent med barnehagen, barna og oss voksne.
- Oppstartsamtale mellom foreldre og pedagogisk leder i løpet av de første dagene.

Fra småbarn- til stortbarnsavdeling

I Læringsverkstedet legger vi til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og nytt personal, når barnet bytter barnegruppe.

Vi starter dialog med foreldre før overgang til ny avdeling, slik at vi er enige i valg av overflytting. Oftest er det to eller flere barn som flyttes over samtidig, dette er ofte tryggere og en støttende opplevelse når man er flere.

Vi er opptatt av at barna får mulighet til en trygg tilvenningstid, slik at relasjonene til de "nye" ansatte blir gode og tilknytning til fellesskapet blir etablert i samhandling med eksisterende tilknytninger fra "gammel" avdeling. Pedagog eller annen medarbeider som barnet kjenner godt deltar i overgangen, som skjer med korte besøk i starten og deretter utvides til å bli en permanent overgang. barn som trenger lengre tid kan selv bestemme om de ønsker å være på besøk på "gammel" avdeling i perioden etter overgangen.

Vi oppfordrer alle ansatte til å være en del av alle barnas hverdag ved å gå på besøk til de ulike avdelingene og leke med alle barn i utetid, slik at barna blir kjent med alle voksne på en naturlig måte før eventuelle overganger.

Overgang barnehage- skole

Overordnet mål for skolestartere: «**Målet er at barna skal møte skolen med trygghet, tro på egne evner, positivitet og nysgjerrighet.**»

Det å starte siste året i barnehage er ofte en spennende opplevelse. Barna skal endelig få være de største barna i barnehagen, og om bare ett år skal de begynne på skolen. Dere som foreldrene og vi voksne i barnehagen ser forandring og vekst på mange plan, og det er nesten utrolig å tenke på hvor små barna var da de begynte i barnehagen, mange av dem i Kulturbarnhagen Noahs Ark.

For oss ansatte som skal jobbe med Skolestartere er det viktig å gjøre overgangen så forutsigbart og mykt som mulig. Vi skal sende ut mye informasjon til dere, både på mail og MyKid og være i en tett dialog med dere hele veien.

Vi skal jobbe med et forskningsbasert førskoleopplegg fra Agderprosjektet, som heter Lekbasert læring, som skal gi ulike barn et godt og mest mulig likt læringsgrunnlag ved skolestart. (www.lekbasert.no) Trygge varme relasjoner danner den ytterste sirkelen i modellen. Det er gjennom trygge varme relasjoner med andre barn og voksne at barnet kan trives, leke, utfolde seg og lære. Barn lærer når de er engasjerte, aktive, i interaksjon og når de opplever mening. Det skjer naturlig gjennom lekbasert læring.

Modellen viser også de fire områder vi vet er særlig avgjørende for at barn skal klare seg bra sosialt og faglig på skolen. Det betyr ikke at vi ikke skal jobbe med andre fagområder i og utenfor førskolegruppa.

Ved siden av barnehagens satsingsområdene kommer vi til å jobbe aktiv med følgende prosjekter/samarbeidspartnere:

- Kåre Kråke skal følge oss hele barnehageåret med et stort naturoppdrag i regi av Naturhus Ilene i Tønsberg (<https://ilene.no/naturoppdraget/>)
- Vi er Livsgledebarnehage for eldre, der vi skal samarbeide med Ranviksenteret og besøker dem regelmessig for å lage musikk/synge sammen med de eldre (<https://livsgledeforeldre.no/livsgledebarnehage/>)
- i august/september Veteranfest for alle tidligere skolestartere
- Samarbeid med Åsane barnehage i form av regelmessige treff, her blir vi kjent med enda flere barn vi skal begynne på skolen sammen med og kan lære av og sammen med hverandre
- Tett samarbeid med Store Bergan skole og SFO, for å forberede barna best mulig på den nye hverdagen og gjør dem mest mulig trygge på hva de går i vente. Samarbeidet består i at vi etter jul besøker Store Bergan skole med barna som skal begynne på skolen, men også at tidligere skolestartere og avdelingslederen blir hver for seg invitert til barnehagen og at skolestartere forbereder spørsmål som de ønsker å få svar på, samtidig at de kan se skolesekkens innhold og kjenner på hvordan det er å bære en skolesekk allerede.
- Alle skolene der skolestartere begynner skal besøkes innen sommeren
- Som en 5-om-dagen-barnehage fortsetter vi selvfølgelig med fokuset vårt på et sunt og variert kosthold, der barna mest mulig blir involvert i tilberedningen av måltidene, jobber med aktivitetshefter rundt sunt kosthold og kan være smaksdetektiver, som utforsker matvarene med alle sansene sine (<https://frukt.no/barnehage/>)
- Avslutningsfest i barnehagen en kveld fra kl 17:30 – 19:30 med rebus, skattejakt og god mat.
- Høytidelig seremoni på sommerfesten samtidig med de andre barna, egen sang øves inn til anledningen

Pedagogisk virksomhet

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Pedagogiske evalueringer danner grunnlag for vurdering.

I Noahs Ark Solkollen jobber vi prosjektbasert ut fra temahjulet som vi har utarbeidet. Dette temahjulet skal sikre at barna når målene fra Rammeplanen. Til hvert prosjekt jobber vi etter gitte mål og planlegger didaktisk for hele perioden. Videre føres det til detaljerte ukeplaner som skal være synlig for foreldre og barn, med hvilke aktiviteter de skal ha i forhold til prosjektet. Planene skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Vi dokumenterer ved bruk av bilder på foreldreappen for å sikre god flyt mellom barnehagen og hjemmet. Det henges også opp bilder, tegninger o.l i barns høyde slik at de selv kan reflektere over dokumentasjonen og samtale med foreldre, personalet og andre barn. Dette er spesielt viktig for små barn og barn uten språk.

Før vi planlegger neste periode vurderer vi det forrige prosjektet. Kontinuerlig og jevnlig vurdering av det pedagogiske arbeidet involverer hele personalgruppen og foregår på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og pedagogiske lederforum. Personalgruppen gjennomfører kvartalvis egenevaluering, hvor det reflekteres rundt pedagogikk, læringsmiljø og ledelse.

TEMAHJUL FOR NOAHS ARK SOLKOLLEN

Måned	Prosjekt/Tema	Prosjekt mål
AUGUST	Tilvenning Rutiner Meg og andre Bibelhistorie: "Jesus og barna"	<ul style="list-style-type: none"> Hvert barn skal kjenne seg inkludert og oppleve tilhørighet til gruppa Barna skal undre seg omkring begrepet venn Barna skal reflektere over og erfare ulike måter å løse konflikter Barna skal bli kjent med ulike tradisjoner, levestett og familieformer. Barna skal oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet.
SEPTEMBER	Naturen og Nærmiljø Bibelhistorie: "Josef"	<ul style="list-style-type: none"> Barna skal oppleve og utforske naturen og naturens mangfold. Barna skal få gode opplevelser med friluftsliv året rundt. Barna skal få kunnskap om dyr og dyreliv skal utforske ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.
OKTOBER	Mangfold Bibelhistorie: "Sakeus" "Den gode samaritan"	<ul style="list-style-type: none"> Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal oppleve at det finnes mange måter og tenke, handle og leve på. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.
NOVEMBER	Eventyr Bibelhistorie: "Daniel i Løvehulen"	<ul style="list-style-type: none"> Gjennom eventyr skal barna få oppleve spenning og glede ved høytlesning, dramatisering og samtale. Gjennom eventyr skal barna få filosofere og undre seg og barnehagen skal legge til rette for språklig nysgjerrighet og utvikling. Gjennom eventyr skal barna erfare de ulike formidlingsmåtene av tekster og fortellinger og medvirke og delta på sine premisser.
DESEMBER	Juletradisjoner Advent Bibelhistorie: "Julefortellingen"	<ul style="list-style-type: none"> Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, og bli kjent med tradisjonen Advent og Jul Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.
JANUAR & FEBRUAR	Gjenbruk og Bærekraftig utvikling Bibelhistorie: «De 10 bud»	<ul style="list-style-type: none"> Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttryksformer Bruke ulike teknikker, materialer og verktøy til å uttrykke seg estetisk Ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede og lage konstruksjoner av ulike materialer Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen Oppleve og utforsker naturen og naturens mangfold
MARS	Nytt liv Bibelhistorie: "Skapelsen"	<ul style="list-style-type: none"> Får kjennskap til menneskets livssyklus Bidra til at barna får kunnskap om dyr og dyreliv. Bidra til at barna opplever og utforsker naturens mangfold. Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, og bli kjent med religioner og livssyn representert i barnehagen. Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.
APRIL	Påsketradisjoner Bibelhistorie: "Påskehytiden"	<ul style="list-style-type: none"> Gjennom påsketradisjoner skal barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytiden påske. Gjennom påsketradisjoner skal barna få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjent med religion og livssyn. Gjennom påsketradisjoner skal barna få oppleve kulturmetoder, bidra til kulturskaping og få bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.
MAI	Norge i rødt, hvitt og blått	<ul style="list-style-type: none"> Vi skal legge til rette for feiring av 17 mai i barnehagen og formidle kunnskap om Norges grunnlov

Arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. (Rammeplanen, 2017).

Barnehagen benytter ulike arbeidsmåter for å ivareta enkeltbarn, barnegruppe og lokalmiljø.

- Prosjektarbeid – tar utgangspunkt i barns initiativ/interesser, deres undring og innspill leder utvikling av innhold og prosess i prosjektet. Dette er en måte hvor barns medvirkning kan ses i praksis i barnehagen.
- Temaarbeid - styrer og pedagoger utarbeider innhold og prosess i samarbeid med barnehagens øvrige medarbeidere
- Repetisjon - repetering av kjernestoffet i våre fagtema.
- Progresjon – sikrer en systematisk, helhetlig og kontinuerlig utvikling av barns ferdigheter, kunnskap og læring innenfor alle fagtemaer. Sikrer på den måte progresjon.

For at barnas behov for omsorg, lek, læring og danning skal ivaretas, bruker vi ulike og varierte arbeidsmåter, som tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Det gjennomføres ulike prosjekter og temaarbeid. Noe tar utgangspunkt i barnas interesser, noe i rammeplan og noe i det personalet opplever som relevant for barna.

Barnehagen følger Læringsverkstedet progresjonsplaner. Disse favner alle Rammeplanens 7 fagområder og ivaretar repetisjon og progresjon i forhold til barnas alder og utvikling. Vår ressursbank har også mye inspirerende aktiviteter for de ulike fagområdene.

Digitale verktøy benyttes i arbeidet med blant annet språk og realfag, og utforskning av ulike temaer, og bidrar til barnas lek, kreativitet og læring.

Som en del av Solkollen konseptet, har vi fokus på verdiformidling og knytter sammen bruk av bibelfortellinger og sosiale temaer gjennom året. Temaene er hentet fra barnehageloven og er respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Hver måned har vi fokus på en bibelfortelling. Denne blir fortalt på ulike måter, gjennom bilder, tekst, dramatisering og sanger. I tillegg blir barna kjent med kristne høytider og markeringsdager som jul, påske, Kristi himmelfartsdag og pinse.

Progresjonsplaner

Vi jobber etter Læringsverkstedets «Progresjonsplaner for arbeid med fagområdene». **Barnehagen skal legge tilrette for progresjon gjennom variert pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og gjennom fysisk miljø.**

Hvert barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal arbeide systematisk og variert med fagområdene Det er derfor svært sjelden at vi arbeider med kun et av rammeplanens fagområder alene.

Progresjonsplanene kan brukes som utgangspunkt for barnehagens arbeid med årsplan og annen planlegging.

Eksempler og utdrag på progresjonsplaner i de ulike alderene og fagområdene:

MATTE
1-2 år

OMRÅDE	DELMAÅL	METODER
FORM	Bi kjent med begrepene: runding, trekant og firkant Barna skal få mulighet til å eksperimentere og leke med ulike former.	Vi henger opp formene på bålet, maler de på vinduet, leger de på golvet. Blåser såpebobler. Bruker formene i plast som deles ut til barna i samling. Leker med former med puttekasse leker, puslespill mm. Pekebøker lett tilgjengelig
TALL OG MENGDER	Bi kjent med å telle fra 1 til 5, Begynnende peke telling Bi kjent med begrepene "mange" og "ingen"	Synger sanger med tall "En og to og tre indianere". En ordstamt kom manjerender" Regla om fem små apokater. Telle barna hver dag. Teller frøge og ter. Delta i aktiviteter med parbobling, eks dele ut kopper. Bruke terning og lotto Har ulike klosser, biler, tog mm.
POSISJON OG PLASERING	Bi kjent med begrepene: Først/sist, foran/bakmeilom, forteret Utløsnere barnehagens fysiske miljø, inne og ute Gjennomgår dagrytmen. Først leke, så rydde, med osv.	Gjennomgår dagrytmen. Først leke og så rydde, samtaling og så spise. Namn på utelager og måneder. Hva kommer før og hva kommer etter? Hvem etter med siden av deg? Hvilke klær må først på? Legge puslespill Peke og bildebøker

NATUR
3-4 år

OMRÅDE	DELMAÅL	METODER
NATUR OG TEKNOLOGI	Gi barna kjennskap om de vanligste fugleartene i Norge, Skjære, flaggspett, kjettmeis, dompap. Fortellelse for vier og ulike varforhold Bi kjent med de ulike naturfenomene som skaper ulike farger som regnbuen, midnattssol, tåke	Lage foringsbøker. Gi med til undervisnings Begrepskort Snakke om dagens vær i samling. Bruke bilder og konkreter. Tegne været inn på kalenderen. Påblending utførelse været aktivt gjennom hverdagen Sesongårdsvisninger. Månedssangene. Utløsnere og snakke om årstidene Følge de tre gjennoms årstidene Bar, pinnebrød, peiser, ostemarmelad, lepper, suppe, fiskesaker, mabøkker. Halen kommer med varasjon. Høst og due. Rødt lys, Liv, ulv, Fagbøken. Løsnere krever aktive voksne. Lage landart Spjorfinning, sanger bilder, konkreter. Utløsnere med forstørrelsesglass på insekter Ha med eddytrosser med dyr (konkreter). Vi snakker om dyrene vi har (posen) og insektene som vi finner. Fåkjaktort
NATUR OG TEKNOLOGI	Gi barna gode opplevelser med å lage med alle i naturen (For følelsesgruppe), bli velt, tjene bil	Høsten kommer med varasjon. Høst og due. Rødt lys, Liv, ulv, Fagbøken. Løsnere krever aktive voksne. Lage landart Spjorfinning, sanger bilder, konkreter. Utløsnere med forstørrelsesglass på insekter Ha med eddytrosser med dyr (konkreter). Vi snakker om dyrene vi har (posen) og insektene som vi finner. Fåkjaktort
NATUR OG TEKNOLOGI	Gi barna gode opplevelser med å lage med alle i naturen (For følelsesgruppe), bli velt, tjene bil	Høsten kommer med varasjon. Høst og due. Rødt lys, Liv, ulv, Fagbøken. Løsnere krever aktive voksne. Lage landart Spjorfinning, sanger bilder, konkreter. Utløsnere med forstørrelsesglass på insekter Ha med eddytrosser med dyr (konkreter). Vi snakker om dyrene vi har (posen) og insektene som vi finner. Fåkjaktort

SPRÅK
5-6 år

OMRÅDE	DELMAÅL	METODER
RM / REGLER	Bevegelse og rytme Barna skal oppleve glede og spenning i bruk av rim, regler og sanger. Bi kjent med ulike rim, regler og sanger.	Arstiler, månedssanger. Rim og regler. Jul og påske. Bursdag. 17. mai. Bruk av konkreter. Bruk av Sing-Sang kort. Repepsjon og gjentakelse skaper glede og trygghet. Fokus på enkle kropskognitive bevegelser.
ABC	Bi kjent med bokstavene og navn til tall. Skrive sitt eget navn Ha kjennskap til ABC Få økt interesse for skrift og talepråk	Namngjøringer, navneposen/pill skrevet og munnlig form. Falskjønnetek og forskyllt lekning av sine bokstaver. Barna navn står skrevet på stolene og på garderobeskap. Svinge namneskapsen innvendig i samlingstundene. De sidste barna begynner og kunne skrive / forme navnet sitt med ulike materialer. De navner selv ting de har laget. Arstilsanger, Rieglspalater, uteløsnere. Lene bøker. La fingrene gli med taksten når vi leser i bøkene. Konsekvent å bruke lesestener når vi henger opp bilder, navn og bilde. Læringsverktødet, End, WC, Mattedikter, Leksonger, Tropp, Heis Bruke Sang-kort. Bruke loptene for dagens forberedelse. Bruke loptene for dagens vier og hva slags klær vi skal ha på oss når vi går ut.
DIALOG	Legge til rette for dialog og samtaler. Bevisgjøring på bruk av språket i leken og for å holde på en god sak. Sette ord på egne behov og følelser. Ha samtaler ut fra tema, bok mm. Kunne lytte til andre og vente på tur	Arstilsanger, Rieglspalater, uteløsnere. Lene bøker. La fingrene gli med taksten når vi leser i bøkene. Konsekvent å bruke lesestener når vi henger opp bilder, navn og bilde. Læringsverktødet, End, WC, Mattedikter, Leksonger, Tropp, Heis Bruke Sang-kort. Bruke loptene for dagens forberedelse. Bruke loptene for dagens vier og hva slags klær vi skal ha på oss når vi går ut. Fast ferskelgruppe hver uke. Ha samtaler ut fra tema, bok mm. Ha dialog i brettpill med mer kompetente regler.

KREATIVITET
1-2 år

OMRÅDE	DELMAÅL	METODER
MUSIKK, DANS DRAMA	Øve på spontanitet, glede og trygghet Bi kjent med ulike rytmer og bevegelser Lære ulike sanger knyttet til årstidshet og lignende.	Syngte sangene så alle at barna bli kjent med dem og kan dem. Bruke tradisjonelle barnesanger. Bruke rytmestruer. Ha utlekingsrytme tilgjengelig. Høre på og bevegelse seg til ulike musikk. Lytte til ulike musikkstykker. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger.
FORMING OG SKAPERGLEDE	Introduisere barna for ulike formingsmaterier. Bi kjent med primærfargerne Tegne og fargelegge med fingermaling, maling, fetsatt og kritt. Prøve å lime, hve og krette ark. Trykke på stoff med potet, svamp. Lage bilder av stoff og gam. Trolledeaktivt av hånd. Plastelina, sandstift og sne skulpter.	Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, fargeposser. Måle på sne, anisotomalin, blåse maling med sugerør, bruke svamp og pensel. Bruke naturmateriale til forming, eks blader, gjenner mm. Bruke sprell levende Dramatisere eventyr og fortellinger. Bruke fellsjerm, f

Tilrettelegging

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som treger ekstra støtte

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

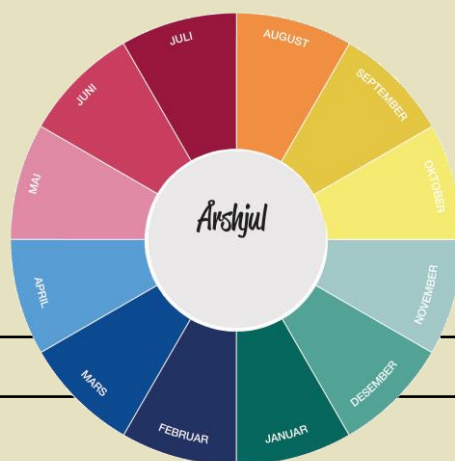
Barnehagens viktigste sosialiseringsarena er leken. Tilrettelegging og tidlig innsats kan innebære at personalet arbeidet særlig målrettet og systematisk - over kortere eller lengre periode- med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap.

Vi observerer barnas utvikling og bruker ulike kartleggingsverktøy for å kunne tilrettelegge for barn som trenger ekstra støtte. Barnehagen følger BTI-modellen (bedre tverrfaglig innsats) som kvalitetssikrer og koordinerer oppfølgingen for barn med ekstra behov.

Kartleggingsverktøyene vil hjelpe oss til å gi hvert enkelt barn den oppfølgingen som er nødvendig. Oppfølgingen vil skje en til en eller i gruppe. Vi bruker ekstra ressurser til å kunne oppnå arbeid i mindre grupper, om det er språkgrupper, lekegrupper eller andre inndelinger for å tilrettelegge for barn som trenger litt ekstra.

Vi samarbeider med PPT, helsestasjon, habiliteringstjenesten, fysioterapeut og ergoterapeut i Sandefjord kommune. Sandefjord kommune har også nye områder vi skal samarbeide om, "FLekS", "Tenk sammen" og "Kompetanseløftet".

Årshjul

Måned	Aktivitet
August	30. 08 Planleggingsdag
September	
Oktober	03. 10 Foreldremøte kl. 18.00 – 19.30 24. 10 FN-dag
November	08. 11 Planleggingsdag
Desember	06. 12 Nissefest for barn i barnehagen 13. 12 Luciafeiring for barn i barnehagen
Januar	02. 01 Planleggingsdag
Februar	06. 02 Samefolkets dag for barn i barnehagen 10. 02 Foreldremøte (kan bli endringer på dato) 21. 02 Karneval for barn i barnehagen
Mars	
April	11. 04 Påskefrokost for foreldre og barn
Mai	16. 05 «17-mai feiring» for barn i barnehagen. Foreldre inviteres til å se på toget. 30. 05 Planleggingsdag
Juni	13. 06 Planleggingsdag ?? Foreldremøte nye barn ?? Sommerfest skolestartere ?? Sommerfest SU
Juli	Sommerstengt uke 28, 29 og 30

Bakgrunnsdokumenter

Lover og forskrifter

[Lov om barnehager \(Barnehageloven, 2021\)](#)

[Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver \(2017\)](#)

[FNs konvensjon om barnets rettigheter \(Barnekonvensjonen\)](#)

Læringsverkstedets dokumenter

Verdiplattformen

Veilederen «Vår pedagogikk»

[Handlingsplan mot mobbing](#)

Veilederen "Et godt måltid-mer enn bare mat"

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

[Veileder Fra eldst til yngst Kunnskapsdepartementet 2008](#)

Stortingsmeldinger

[Meld. St. 6 \(2019–2020\) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#)

Lenker til veiledere fra Utdanningsdirektoratet

[Håndtering av kriser og sorg i barnehagen \(2014\)](#)

[Språk i barnehagen- mye mer enn bare prat \(2013\)](#)

[Barns trivsel-voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen \(2012\)](#)

Lenker til aktuelle hjemmesider

[Læringsverkstedet](#)

[Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)

[Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)

[PBL-Private barnehagers landsforbund](#)